

UCHWAŁA NR IV/32/1/2013
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

z dnia 25 marca 2013 r.

w sprawie
przyjęcia oświadczenia dotyczącego uczczenia
150. rocznicy śmierci Józefa Lompy

Na podstawie art. 18 pkt 20
ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa
(tekst jednolity Dz. U. Nr 142 z 2001 roku, poz. 1590 z późn. zm.)
w związku z § 18 a ust. 2 pkt 4
Statutu Województwa Śląskiego
(Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 26 z 2001 roku, poz. 657 z późn. zm.)

Sejmik Województwa Śląskiego
uchwala:

§ 1. Przyjmuje się oświadczenie dotyczące uczczenia 150. rocznicy śmierci Józefa Lompy, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Śląskiego

Andrzej Gościniak

**Oświadczenie
dotyczące uczczenia 150. rocznicy śmierci Józefa Lompy**

29 marca bieżącego roku mija 150. rocznica śmierci Józefa Lompy, wielkiego odnowiciela polskości na Górnym Śląsku. Sejmik Województwa Śląskiego składa hołd i wyraża wdzięczność Józefowi Lompie, prekursorowi procesu odrodzenia narodowego na Górnym Śląsku.

Józef Piotr Lompa urodził się 29 czerwca 1797 roku w Oleśnie, w rodzinie rzemieślniczej. W 1815 roku rozpoczął naukę w seminarium nauczycielskim we Wrocławiu. Po jego ukończeniu na krótko został nauczycielem najpierw w Cieszynie koło Sycowa, a potem w Łomnicy koło Olesna. Znany jest jednak przede wszystkim jako „nauczyciel z Lubszy”, miejscowości w powiecie lublinieckim, gdzie przeprowadził się w 1819 roku i spędził tam 30 lat swojego życia. Oprócz działalności pedagogicznej jest znany przede wszystkim jako górnos Śląski działacz społeczny, poeta, prozaik, publicysta, tłumacz i współpracownik wielu ówczesnych czasopism, w których pisał pod pseudonimem A. Mieczynski. Był autorem wielu polskich książek i artykułów poświęconych historii Śląska, szczególnie miast śląskich, a także tekstów religijnych, poradników, opowiadań, zbiorów baśni i legend. Jako pierwszy w Prusach wydał podręczniki w języku polskim dla szkół elementarnych i średnich: w 1821 roku „Krótkie wyobrażenie historii Szląska dla szkół elementarnych”, w 1847 roku „Krótki rys jeografii Śląska dla nauki początkowej” i w 1853 roku „Książki do czytania dla klasy średniej szkół katolickich miejskich i wiejskich”. Znany jest również dzisiaj jako pionier badań etnograficznych na Śląsku i jeden z najwybitniejszych folklorystów polskich pierwszej połowy XIX wieku. Zapoczątkował systematyczne gromadzenie polskich pieśni i prozy ludowej na Śląsku. W 1833 roku ukazały się jego „Pieśni nabożne i Zbiór pieśni na Boże Ciało”, a w 1858 roku „Przysłowia i mowy potoczne ludu polskiego na Szlązku”.

Na fali zmian, jakie przyniosła Wiosna Ludów w 1848 roku, stał się inicjatorem założenia Towarzystwa Nauczycieli Polaków oraz Towarzystwa Pracujących dla Oświaty Ludu Górnos Śląskiego w Bytomiu. Współpracował także w wydawaniu „Dziennika Górno-Szląskiego”, żądając nauki w języku polskim. W 1849 roku za swoją działalność pisarską, społeczną i narodową został przez władze pruskie dyscyplinarnie zwolniony z posady nauczyciela. Władze rejencji opolskiej pozbawiły go także emerytury oraz wymówiły mu mieszkanie. W 1858 roku, z powodu policyjnych szykan, przeniósł się do Woźnik w powiecie lublinieckim, gdzie był tłumaczem sądowym i założył polską bibliotekę. Tam spędził swoje ostatnie lata życia, poświęcając się pisaniu książek. Utrzymywał wtedy stałe kontakty z wieloma naukowcami i pisarzami: polskimi, czeskimi i niemieckimi. Zmarł w ubóstwie 29 marca 1863 roku.

Niech pamięć o Józefie Lompie, wielkim odnowicielu polskości na Górnym Śląsku, będzie zawsze żywa, a jego poświęcenie dla ludu śląskiego niech będzie dla nas wzorem do naśladowania.